Smanjenje šteta: CheckPoint Zagreb

Provoditelj: HUHIV
Godina provedbe: 2025

Kratki opis programa
CheckPoint Zagreb udruge HUHIV je izvaninstitucionalni javnozdravstveni program udruge HUHIV koji pruža besplatne, anonimne i povjerljive usluge savjetovanja, testiranja i psihosocijalne podrške kroz „drop-in“ rad i outreach aktivnosti u zajednici. Program je usmjeren na smanjenje rizičnih ponašanja i šteta po zdravlje, uključujući prevenciju i rano otkrivanje spolno i krvlju prenosivih infekcija, ali i rad s osobama izloženima različitim oblicima rizičnih ponašanja i ovisnosti. Integriranim pristupom koji povezuje edukaciju, testiranje, psihosocijalnu podršku i povezivanje sa sustavom skrbi, CheckPoint Zagreb doprinosi zaštiti zdravlja pojedinaca i jačanju javnozdravstvene sigurnosti zajednice.

Sažetak programa
CheckPoint Zagreb u službi je zajednice s ciljem povećanja svijesti o važnosti spolnog i reproduktivnog zdravlja, prevencije rizičnih ponašanja i smanjenja šteta po zdravlje. Program je usmjeren na ranu identifikaciju zdravstvenih rizika, testiranje na HIV, hepatitis C i druge spolno prenosive infekcije, pravodobno otkrivanje, upućivanje u skrb i liječenje te smanjenje zdravstvenih komplikacija i stigme povezane sa spolnim zdravljem i rizičnim ponašanjima. Program obuhvaća korisnike s različitim oblicima rizičnih ponašanja, uključujući rizična spolna ponašanja, konzumaciju alkohola i droga te druge obrasce ponašanja koji mogu negativno utjecati na zdravlje. Aktivnosti se provode kroz dostupne „drop-in“ usluge i outreach rad u zajednici, čime se osigurava doseg prema osobama koje rjeđe koriste redovite zdravstvene usluge.

Ključne aktivnosti programa uključuju:
procjenu rizika, savjetovanje i edukaciju te individualizirane preporuke za smanjenje rizika i prevenciju rizičnih ponašanja (spolna ponašanja, alkohol, droge i dr.);
besplatno, brzo, pouzdano i povjerljivo testiranje na HIV, hepatitis C, sifilis, klamidiju i gonoreju;
psihosocijalnu podršku te povezivanje korisnika sa zdravstvenim i drugim relevantnim sustavima skrbi i liječenja.

1. Županije provedbe
Grad Zagreb

2. Ciljevi programa
Opći: Pružanje sveobuhvatnog pristupa prevenciji bolesti i promicanju zdravih stilova života, kroz smanjenje rizičnih spolnih i ovisničkih ponašanja te očuvanje spolnog i reproduktivnog zdravlja, uz integraciju mentalnog, tjelesnog, spolnog i socijalnog zdravlja.
Specifični: Povećati obuhvat građana, osobito mladih i drugih rizičnih skupina, uslugama savjetovanja, edukacije, procjene rizika i individualiziranih preporuka za smanjenje rizičnih ponašanja i ovisnosti te zaštitu zdravlja.
Povećati dostupnost i učestalost testiranja, prvenstveno među mladima, na spolno i krvlju prenosive infekcije.
Osigurati pravodobno otkrivanje infekcija kod osoba s povećanim rizičnim ponašanjima, uključujući asimptomatske slučajeve.
Omogućiti interdisciplinarnu skrb osobama sa spolno i krvlju prenosivim infekcijama kroz povezivanje sa zdravstvenim i drugim relevantnim sustavima.
Omogućiti pravodobno usmjeravanje u skrb osobama u potrebi za zaštitom mentalnog, tjelesnog i socijalnog zdravlja.
Smanjiti nesvjesno širenje infekcija u zajednici kroz rano otkrivanje, liječenje i savjetovanje.
Povećati razinu znanja mladih i opće populacije o spolno i krvlju prenosivim infekcijama, načinima prijenosa i zaštite.
Povećati informiranost ciljne populacije o štetnim učincima rizičnih čimbenika, uključujući rizična spolna ponašanja i

ovisnosti, te načinima prevencije i smanjenja šteta.
Osnažiti korisnike za prepoznavanje rizika i kontinuitet brige o vlastitom zdravlju, uključujući redovito testiranje i odgovorno ponašanje.

3. Ciljana skupina
Intravenozni korisnici droga, Neintravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga
Dijeljenje kondoma, Distrubuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala
Broj kondoma: 3602
Broj igala:
Broj štrcaljki:
Broj primjeraka edukativnog materijala: 2702

6. Broj prikupljenog materijala
Broj igala:
Broj štrcaljki:

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala
Mjesta na koja izlaze vanjski radnici, "Drop-in" centar

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu
Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Aktivnosti se provode i izvan prostora udruge kroz outreach rad u zajednici, na mjestima ciljanog obuhvata ranjivih i rizičnih skupina (terapijske zajednice, zatvori, drop-in centri, psihijatrijske klinike itd.), u suradnji s partnerskim institucijama i organizacijama u lokalnoj zajednici.
Drop-in centar: Zagreb (2)

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta
Podaci o korisnicima programa prikupljaju se tijekom predsavjetovanja i pružanja usluga, kroz strukturiranu procjenu rizika i savjetodavni razgovor, uz informirani pristanak korisnika. Prikupljaju se isključivo anonimni i agregirani podaci relevantni za provedbu programa, praćenje rezultata i evaluaciju učinka, u skladu s važećim propisima o zaštiti osobnih podataka. Podaci se pohranjuju i obrađuju u sigurnim internim sustavima udruge te se koriste isključivo u svrhe javnozdravstvene analize, izvještavanja i unaprjeđenja kvalitete usluga.

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta
Korisnici: 1801
Stari korisnici:
Novopridošli korisnici:

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta
Korisnici muškog spola: 1296
Korisnici ženskog spola: 505
Novopridošli korisnici muškog spola:
Novopridošli korisnici ženskog spola:

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima
S hepatitisom B:
S hepatitisom C: 21

S HIV-om: 6

13. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da
Metoda evaluacije procesa: Evaluacija procesa provodi se kontinuiranim praćenjem provedbe aktivnosti kroz interne evidencije, standardizirane obrasce rada i analizu ključnih pokazatelja (broj korisnika, vrsta usluga, testiranja i upućivanja u skrb). Dodatno se koristi povratna informacija korisnika i stručna procjena tima kako bi se osigurala kvaliteta, učinkovitost i dosljednost provedbe programa. Također i putem stručne supervizije provedbe aktivnosti sukladno definiranim stručnim protokolima (HZJZ, KZIB).
Evaluacija učinka: Da
Metoda evaluacije učinka: Evaluacija učinka provodi se analizom ostvarenih rezultata i ishoda programa, uključujući obuhvat korisnika, broj testiranja, udio prvog testiranja, broj novootkrivenih infekcija, upućivanje u skrb te procjenu spriječenih zdravstvenih rizika. Podaci se analiziraju na agregiranoj razini i uspoređuju s planiranim ciljevima i prethodnim razdobljima, kako bi se procijenio javnozdravstveni učinak i učinkovitost programa.
Najvažniji rezultati evaluacije: Najvažniji rezultati evaluacije učinka programa u 2025. godini uključuju obuhvat 1.801 korisnika i provedbu 1.758 testiranja, pri čemu se oko 70 % korisnika testiralo prvi put u životu. Kod 126 korisnika otkrivena je najmanje jedna novootkrivena spolno ili krvlju prenosiva infekcija, od kojih je velik udio bio asimptomatski, a svi novodijagnosticirani korisnici uspješno su upućeni u sustav skrbi i liječenja. Procjenjuje se da su aktivnosti programa doprinijele sprječavanju više od 200 novih infekcija, čime je ostvaren značajan javnozdravstveni i ekonomski učinak te smanjeno nesvjesno širenje infekcija u zajednici.

14. Evaluatori

Unutarnji i vanjski

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

13850

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):
Gradsko financiranje (HRK): 3350
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 10500
Drugi izvori (HRK):